

نزيكبوو نوو ل و و گ ی گ و ا نوو کا نی . نوو سی نی : یوسف عز دین

(خوان فف ف سد لا پ ت تانی بگا ت تاستی س ف کلیس)
گابریل گارسیا مارکیز

پد چت شیاو بت بپین؛ ز ر ر ک ل و ت کستان ی ب در ژای م ژووی
نووسین و خوندن و، خو ن رانیان س رسامکردو و توانیو یان پ
پ ی ز م ن جیاواز کان، ل تاست خوندن و و ت ئویلی نو دا بن،
و ج ر ت کستان ن ک کورت و پوخت و ت کم بونیاد نراون، ت نان ت
پاراد کس ف ل س ف و فیکری کانی ش؛ و وانی د ک ر ت ل د ک ی
کاریگ ردا ج یان ب ب و، دواتر ه ر و د و د ش ل میانی س دان
لا پ ل ک ی ن و و نووسین، ه و ی ی کا ا کردن و و ل ح ایبوونی
د در ت!؟

کاریگ رترین و ت ی کی م ولانا ج ل دینی م می ک ک ر کی ف ل س ف
س ف یگ ر ی د ک ی ت . د ف ر مو و ت :
(ه ر چ ی د ک ی ت ب ؛ ب م و ر ؟!)

ئیدی ئم بانگه شت ی، گ ر من و ت ؛ ب ر و ووی بچین، د توانین
ل میان ی و پ ب ن ی ن و م و دای ی کی نو ی ت و انین و چ شن کی
جودا و نو ل مام م کردن ل ت ک ئیگی خ مان و دوا جار گ یشتن
ج ر ک ل ت و انینی با و شایست ؛ ب خوندن و ی کی س ر ل نو ی
ه مو و و شتگ لانی ل د ر و ا ا ب و و ق یان داوین.

پرسیار ک ک ئ خ ی ز ر ب ی خوند رانی ت کست در ژ کان د گ ر ت ؛ ا خ
ل کات کدا کافکا ل ه فتا هشتا لا پ ی کدا با شترین شا کار کی،
م س خ - ک ی ج د کات و . . یان خوان فف ل سد لا پ د ا یاخوود
ک متردا، پیدر پارام - ک ی ل ب ر زترین تاستی ت کنیکی و فانتازی
و ب تاز ترین ش واز کی گ ا ن و ی نات قلیدی د نوو س ب و ؛
ب چ شن ک ه موو خوند ر ج دیی کانی و و ن ر تی ف ی س رسامکردو و،
ن گ ی ک ل ه کار کانی و و س رسامکردن ش ی پ یو س ت ب ت
ب ئ ت م س ف ر میتا فیزیکی نات قلیدی ک ی . د ش ت خوند ری جدی ؛
ل میانی و س ف و د ن گ و خ ش و و چ ر پ و سامی گ م م و و مردو و کا ن و،
ب ه ی ز ان یاری ی کی پ ش و خ تیش، بزانت مام م ل گ و ن ر تی ف کی
س یروس م ر ی ک م و ن د ا د کات .

بہرحال گھر بگڑ گیا۔ مینڈو سار پرسیار کمان؛ ئی بے دہشت توخمک
لے نووسہ ران ہ بن، بے تائب تیش مے مانووسان، ہیچ مے چکے و مے گے یے کی
درہژدادی و مے کخستنی قسے وباسی بے سارے و بے رے و گے انے وے بے تمام
نام نہت پے نای بے نہ بن؟ بے دہشت خوہنری نمونے یی پاش
خوہنہ وے چے نہ سد لاپے مے کی مے مانے کی قے بارے گے ورے یی پے شتر
یکلام بے کراوی گے ورے کراو، بگاتے ہیچ؛ بگاتے ئے و مے استییے کی لے پشت
ئے و ہے موو دے مے قے تانے وے، کسے لے پشت ہالے گے ورے کردنے وے خے
مے اس داوے و دے یے وے زرتیرین پانتایی بے بے کے مے کترین باس و خواسی
زیادے پے بکاتے وے! چے ئے مے بے شے کے لے و سادیے تے ئے و جے رے
نووسہ رانے درئے نجامی کے موکووے یے سایکے لے ژییے کانیاں پے نای بے
دے بن؟! چے خے فووتے کردن و خے زل پیشان دان بے شے کے لے و چے کے
بایے لے ژییے دے رینے ہ ندک لے ئاژے ان پے نای بے دے بن و
مے بے ستیانے گیانے وے رانی لے خے گے ورے تر و بے ہزتری پے بترسے نن؟

هەر بـە نموونـە؛ ئـمـانـووسـەكـى زـەر ناسراوى شايستە بـەلـلـىز
خـەشـەويستى بـەندە، لـەيـكـەك لـەلـلـەمانـەكانيدا تـەلـلـەددەي بـەزارکردنى
خوڭـەز بـاس لـەحـىكـايەت و بـگـرەو بـەردەي فـەرش فـەرشەك دەكـات.. يـان
بـەباسى كـاراکتـەرەكـى زـەر خـەرى نـەگـبەت؛ خـەريـكە لـەپـەستى خـەتـت
دەنـەتـەدەر؟! يـان لـەشـوئـىكى تردا بـەحـىساب باسى كەمـەلەك پياو كوژ،
يـان ژن كوژت بـە دەكـات، جـا واز لـەوـەش بـەندە، هەيـانە خـەريـكى عـەتـر
دروستکردنە و بـەبـەن ئاسا لـەقـەنـاغى پاكبوونە وەيـەدا.. بـەلـلـەم
لەهەمووى هەزەلـيتـەر هەر يـەكـەك لـەم پياوكوژانە شوڭـەن دەستى
كوشتنەكانى جياوازە لـەوـەي ترو ئيتـر بـەچـەشنى فـىلمى كەمـىدى عـەسـابە و
بەتايـبەتـيش جـەرى ئـنـىمـەيشنەكەي، يـەكـەكـيان ەست و چەپ فـيشەك دەنەت
بەكوژراوەكانـيـەو و يـەكـەكى تـريان نازانم دەينەت بـەكوـيـەو و ئيتـر
خوڭـەز نازانـيت پەكـەنەت يـان بـگري؟! خە ئـم نووسەرە بـەلـلـەز هەر
ئـەبوو شتەك زانـيارى لـەبارەي فـيشەك تەقـاندن و چەنـيەتى كوشت و
كوشتار و ئـەو جـەرە بـگـرەو بـەردانەي ئـيغـتـيـالـاتـەو بزانەت؟! وەك چەن
گابريـل گارسيا ماركيز، لـەچـاوپـەكەوتنەكـيدا باس لـەو دەكـات چەن
فـيدە كاسترە باسى هەلـلـەيـەكـى نەو بـەمانەكـى خەي بـەكردوو، لـەبارەي
مەوداى پەكـانى ئـەو چەكەي كەئـم لـەلـلـەمانەكـيدا باسـيـكـردوو؟! جـا
ئـەوـەي بـەت، ئـەدەبى فانتازى و جـادووگەرى و ئـەفسووناويى و
هاوشەوەكانى ئـم جـەرە وردەكارـيـە واقـيـعـيـانە لـەخە ناگـرەت،
و بـەلـلـەم كە ئـەو يـە سەرەتا ئـەو تەكـستەي مـن بـەنـمـوونە هەنـاومەتـەو
چەند خاتريشى بـگريـت؛ هەر يـەلـيـستـيـە؟! لـەوـەش زياتر تەنـهـا
لەئەدەبە سوريالـيـە بـەرزەفـەكاندا دەشەت بـەچەشنى سەيرو سەمەرەيى
خوڭـەزەكان هەموو ئـەو لـەنەو نەرتـيـفـەكـدا وودەدات شياوى وەرگرتن

بەت، ئەمىش تائە و ئاددىي كەندەتە فىلمى كارتەنى مندايان..
 لەوش گەنگەر كاتەك دەقەكى جادوويى وەك "فەينى پيدەر لەبەكەتادا"
 كەباس لەفەينى كەسايەتتەكى واقعيت بە دەكات و دەزانيت
 لەحقىقتا ئەمە ناشەت و كارى كەردە نىيە.. بەمەم كاتەك پيدەر
 دەفەتە؛ ھەر بەبەستى وەك كەسەك دەفەتە كەتواناي فەينى پە
 بەخەشرا بەت، ئەویش بەكەمبەونە وەك كەشى، يان كەمبەونە وەك ھەزى
 ئاكەشانى زەمىن بە كەسەكە.. ھەموو ئەمانەش گەر لەنەو فەيزىا و
 تەوانىنە فەيزىايەكاندا جەشى نەبەتە وە، بەمەم لەپانتايى و
 مەودايى ئەو ئەدەبە تايبەت و بايەدا جەلى دەبەتە وە..
 سەرنجەكەشتەين دىمەنەكى نەرتىفەكەش بەستەنە وەك لاقى پيدەرە
 بەگورىسەكە وە بە ئەو وەك لەخەوادا وندەبەت و لەژەر كەنتەدە
 بەمەنەتە وە.. چەند سەپەر كەسەك وەك ئەو وەك چەشەنە نەخەشەكە
 ناوازي گەرتەت؛ يان لەبەر ھەر ھەكارەكى تر؛ ئەم تەواناي فەين و
 بەرزبەونە وەك لادروست دەبەت و دواجارىش دەبەتە ئەو پەيا وە با
 لەگە خەي دەيات؟

لەردە دەبەت ئەو وەش بەبەين، ھەبەونى وردەكارى لەتەكستەدا؛ جەيا وە
 لەخەشەو كەردن و درەژدەدەي و پەكەردنە وەك زىيادەتە وەك بەنيازی
 ھەخەتە تەندەنە خەنەر؟! چەنەك زەربەبەي و خەشەو كەردن و درەژدەدەي،
 گەزارشەنە لەنەتەوانىنە نووسەر بەئەيدەمەدانەكى دىالەكتىكەنە، بەو وە
 مەبەستەتە بىگەتەتە وە.. ئەمە جگە لەنەكەردنە سەرەداوى بەنەتە
 گەنەنە وەكەن؛ زەربەي كەتەش نووسەرانى ئەو جەرە درەژدەدەيە
 خەيران ئاسايە، لەتەوانايەندا نەيە بەبەتەكى فرەجەمسەرى پەلوپە
 بەا و، كورت و پوخت لەدەژگەي تەكنىكەكى ئاكەشەرانەدا چەبەكەنە وە.
 گەورەترەن تەوانستەكى كەريگەرانەي گەنەنە وەك كەمەندەكەشانەي گەبەيل
 گەرسيا مەركەز لەمەنە؛ كەنەنەنە كەسى نەيە نامەي بە بنووسەتە
 دا دەردەكە وەت، ھەروەك بەخەشى ئامارە بەو دەدات كەبەيە ئەمانە
 سەد سە لەتەنەھايى نووسىو، تاو كەو خەنەران ئەمانە كەنەنەنەكە
 بخەنەنە وە.

ھەر پەيوست بەقسە وەباس دەربەرەي خەشەو كەردن و درەژدەدەي، زاتەكى
 نەرجەسى مەشرەبى خەشەو يەست كەبەحەساب ئەمانەووسە، كار دەگاتە ئەو وە
 لەمەنەكەدا زىياد لەچل پەنجا لەپەتەي بەبەا و كەردنە وەك بەبەتە
 وەرگەتەاوى نەو وەكپەيدەي ئەم نووسەر و ئەو نووسەر پەبەكەتە وە
 لەوانە وەرگەتەانە زەنيارەيەكانى دەقاو دەقى وەكپەيدەي جەرج
 سەمىنەنە وەك ئەو وەك زەنيارەيەكان ھەي خەي و دەرنەنجەمە
 خەنەنە وەك قووەي بەت، ئاوا ترەنجانوويەتەيە نەو بەشى دوور وەرەژى

زنجیر گه انه وای مانه کای و لهه مووشی سه یرتر خودی بای تی
 سه رکی مانه کای لهه ردوو مانه سه بری باو، گهمای فریشتی-ی
 کالاس ویز زافان-و دزییو؟! پشتریش زربای ئو نهر تیغانی
 برخیس ساهانه کی دوور و درژی تهمانی له نووسینیدا سه رفکردبوو،
 ئو به سه مینه ووه شرمکردن؛ پاش گهمای پکردنه کی ئیبلسیانی زه
 وستایانه و پش و پاش خستنه کی کارامانه ماتماتیکی و کهمک
 دستکاری حیل بازانه، زربای تهمکسته کانی ئو زاتای بهه وگه اوای
 و سه قاتی، کرد داهنانه خای و کسیفانه له ئده بیاتی کوردیدا
 به بدنگی جی خای کرد ته ووه.. وک چن لهه ندهک وتار و
 دیال گهمانی پشووتریشدا ئاماژم پداوه؛ دزین جایی له کتوتنه
 زه کاریکه ری، یان ئیلهام وهرگرتن له نووسه رانی ترو زه شه وازی
 تری گهمای پدراوی ئاشکرا، وک ته وزیفکردنه وای فیکره یکه
 به ئاماژ کردن به ئسه و فه سای سکچااا نهر یتیفه کای و دانهر کای..
 بهام نه شیاه ته حق نووسه رکه بدزیت و به تمسیل کردن و
 ته قه مووس خات له بده ئو؟! له ووه سه یرتر ئو یه کسانکه هه بن
 جا به است یان به دره باوه به بهنن کته هه ر ئو ویت؟! چ
 هه زلیاتکه حای ئو نووسه رانه کی چشه بوون به دزینی ئده بیاتی
 گه لان و تابش نووسن هه ر ده دزن؟!

چند جوانه کاتهک گه ستاف فله بهر- له نووسینه کیدا باس له و ده کات،
 پش ئو وای به ته وایی فره خو نده نه و بهت، زربای مانه
 ده کیخ تهی سه رفانتهی ئه ز به ره کردوو و ته نانه له نووسینی؛ مه دام
 به قاری-یشدا زه سوودی له شه وازی نووسینی دهن کیخ ته وهرگرتوو؟!
 با بهینه و سه ر باسی خوان هه و بهمین ئو جیاواز له و نووسه ره
 دیکته ته ره سادیانه ی، چه ژ له دره ژداده ی و حه شوکردنی ته کست و
 ئه شکه نه دانه خو نه ره ده بینن، مه به سته ته به کورتی و پوختی و
 به کهمترین گوزارشت و ئاماژه، بتخاته نه و و گهمای
 گه انه و کانییه ووه.. مارکیز سه بارته به سه رسامبوونی خای به پیدره
 پارام ده نووسه ت:

(ئه لفاره مه تیس؛ بهه نگاه فراوانه کانی شه شه نه می بهی و
 به باوه شهک کته به و خه یکرد به شووقه کمه داه له نه و هه موویاندا
 کورترین و بچوکتین کته بی جیا کردوو به پکه نه نه و په ی وتم؛ ئم
 نه فره تییه بخو نه ره و تا فره بیت؟! ئو کته به مانه پیدره
 پارام به ووه هه ر ئو شه و تا به دووه مجار له خو نده نه وای
 نه بووم ووه، نه متوانی بخوم)

کاتهک هه مانه پیدره پارام ده نووسه ت، سه ره تا له دووسه دو
 په نجا لاپه ده جی ده کاته ووه بهام دواتر پاش په داچوونه ووه

پاکنووسکردنی سه دوپه نجا لاپهه ی له فهددات و تنها سه د لاپهه ی کی دهه ته ووه. نهنگه نه مهش هکار کی تری جوانی و جدیه تی نه م ته کسته بهت، چ کار ساتهک ده بوو نه گره له جهی لابر دنی نه و که مه لاپهه یه، نه وه ندی تریشی بختای ته سه را؟

نه م له کاته کدا تراژیدیای سه رج م مره فه کانی نه مریکای لاتین؛ به تایده تیش مه کسک به نه ستاش وه به که تا گه ان وه و به سه رهات له خه ده گرهت، سه رباری که شهی شوناس و ناسنام وه نه نیتیمایان، که مه که هاوش وهی کورد؛ به جه ره که وهون نیه له ابردوودا چیهوون؟! له نه ستاشدا چین و له داها تووشدا ده بنه چی؟! هره ده م نادیاریه که له سه رتاپای بوونیاندا هیه، به ده سه ساتی و سه قامگیربوون و مه نگیان، له ه نه ده که کاتدا تا نه و په ته تی و که چی ده بوون و کوشنده یی و توانای له ناوبردنی به رامبه ریان، له کاتی چاوه وانده کراودا، هره به ه مان شه وه تا نه وه ته ته؟!

خوان هغه له باره ی جووتیار سه ساد وه ساکار مه کسکیه کانه وه ده ته ؛ (کاته که له گه یان ده دوهت، وادهت به خه یا ته د کانه ی توانای کوشتنی مه شه کیان نیه، خه که نه که تا نه وه په ی له سه ره خه و ه منن... جه ره که له و جووتیارانه ی له گه نه وهی فته باز و ته ته که بازو له ئاماده باشیدان، به مام نیه تیان پاکه؛ که چی له گه نه وه شدا له پشت هره پیاو کیانه وه که مه ته که کاری تاوانکاری شاردراوه ته وه، نه دی نه شه که ته له ته که ته ده بهت. نازانیت له گه که مام ته ده که یت، له گه بکوژ کی په فیشنا، یان له گه جووتیار کی ساد وه ساکار!؟)

خوان هغه سه ی ۱۹۱۸ له نه په لکه-سایله ی سه ره به ناوچه ی خالیسکه-ی مه کسک هاته ته دنیا وه، زده ی نووسه ره شو نه کی وشکوبرنگ و وهرانه خا که، خه که که کی له به ره نه مه هکار وه له به ره هه گیرسانی شه شه کانی ناوچه که شه، به ناچاری وه یان کرد ته شو نه نانی تر. خانه واده که ی هغه شه پاش له دایکبوونی به چه ند سا که؛ وه یان کرد ته ته سان گابره له و که چی له وه شه ئاشووب و نه هام ته ده ته به رداریان نه بووه. سه ی ۱۹۲۶ شه شه له سه کریستیر سه به ریاده بهت و به سه سه به رده وهام ده بهت و ده بهت مایه ی کوژرانی باوک و هه موو مام کانی هغه. له باره ی نه م وه ده ته ؛

(منده ایم که له که سه خت و دژوار بووه. ته واوییه نه ندامانی خانه واده که مان، پاش کوژرانیان؛ لاشه کانیان له ره و له وه فته دران. ناتوانین هه موو نه م به خه نه نه ته ی شه شه، چونکه نه وه شه که که گ و نه شه ی له قوه یایه کانی ابردوودا داکوتیه وه، شه که قده ری ناله ژیکانه یه. تا نه م یکه هکار و به گه ناده زم وه که بووه

[illegible]

هەرچەند تەكستى ئىدىيەكانى ئىشغىل زانراون؛ بىلىم پاش بىلىمىنىڭ ھەرقايسى دىزىنلارنى كۆمىنى نووسىنىڭكى نوپۇسنىڭ؛ دىجار دىركەت بايلىق تەكلىپى، لىق موخازىرانى لىق لىق ئىم كۆم ئىق سىمىنار پەشكەش كىردوون، لىق گەھ ئىدىك وتارى بىلىم كىراش. بىلىم ئىق زانراون ئىشغىل سىلى ۱۹۵۳ كۆمىنى نىرەتەقى (پەشەت دىسووتەت) بىلىم كەتەق و ۱۹۵۵ ئىمىنى پىدرى پارامى و پاش يانز سىلىش لىق بىلىم گەھ تەكستەكى بىلىم لىق رەدىرا تەق و لىق نەقوان سىلىنى ۱۹۵۶-۱۹۵۸ يىشدا (كەشەشەك لىق تەق) نووسىق و ۱۹۸۰ دا بىلىم كەھ زەق خراپى پە لىق ھەق بىلىم كەق تەق و دواتر لىق سىلى ۲۰۱۰ دا پاش ئىستەرنەق و ھەق كەنى پەشەق، بىلىم كەھ پەق پەق و.

بەئام ئۆزى زياتر بەپیدەر پارامەككى داسرتتوو پى دگات
ئاستى نووسار باشكانى جيهان و وك بەرخسش لباري وو
وتوي تي:

(پیدر پارام یاکک لاشترین مانکا نی ئدد بی ئیسیا نی و بگر ئدد بی جیها نیش)

[illegible]

بېلام لاساى ۲۰۰۶دا نووسلرکى نىشتلجى همان شوېن بېناوى دانې سادا لېبارى ئېو نووسلرکى ئافغې ئاماژى پېداو... وتى؛ هېچ کسک نېي دوورو نېک لېبارى ئېو نووسلرکى بزانن؟ لېوويکى ترېش و قس و بېاسى گېرم و گو تاه نووکش لېنېوان هېوادارانى ئېد بېاتى ئافغېدا بېرد وام، ک بېچى هاوش وې نووسلرکى تر بېرنجېرېک لېمان و نېرېتېقى بېرد وام درېژى بېل وکړدن وې کت ب نېداو، هېر بې نمونې هاوش وې ئېو مانووسانې کس لېان چېند سا جارک لانى ک م لېمانک بېاودک نېو؟

پېدچېت زېر هېکار هېن، بېلام سېرترېنېان ئېو شوبهاندى گېور نووسلرکى هېندراسى؛ ئېگستې مېنېرېس-ى هاوې ئافغې لېنېرېتېقېکېداو لېکتېبى(بېرانې شېک و حېکايېتى ترېش)دا بېاوکراو تېو... کاراکتېرى نېرېتېقېکې ئويېکې پاش ئېوې هېست بېلېزى و بېوازي دېکات، بېيار دېدات بېتې نووسلرکى هېر بې نېرېتېقېکې دې نووسلرکى و دې بېتې مايې سېرسامېوونى خوېنېرانېکى زېر، ئېتر وېاى دېستخېشى و پېداهېدانى داواى تېکستېکى نوې لېدکېن و ئېوېش تېکستى دووھېمېش دې نووسلرکى و وېک جارى پېشو مېدج و سېنايېکى زېر دېکرت و ئېنجا داواى تېکستېکى ترېشى لېدکېن و ئېتر لېرېدا لېوې لېبېر ئېوې ئويې؛ لېگېمې چواردېورکې تېدکات و دېزانن ئېم هېمو داواکاري بېرد وامېوونې لې؛ بې ئېوې بې نووسېنى دېقېکى خراپ تېکېوت و تا ئېو دېم هېر ئېم موعجېبانې لې ئېستادا پېيدا هېدېدن؛ لېلووتکې ناوبانگ و شېرېتېوې فېدېنې خوارېو؟

سېچا وېکان:

*بېدروبارامو/خوان رولفو/ترجم؛ صالح علما نې/سعودي-الدمام ۲۰۱۳
 *السهل يحترق/خوان رولفو/ترجم؛ على عبدالرؤوف البمبى/القاهر ۲۰۱۳
<https://hafryat.com/ar/blog/%D8%A8%D9%8A%D8%AF%D8%B1%D9%88-%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%85%D9%88-%D9%84%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D9%88%D9%84%D9%81%D9%88-%D8%AA%D8%A7%D8%B1%D9%8A%D8%AE-%D8%A8%D8%A3%D9%83%D9%85%D9%84%D9%87-%D9%81%D9%8A-%D9%85%D8%A6%D8%A9-%D8%B5%D9%81%D8%AD%D8%A9-%D9%85%D8%AF%D9%87%D8%B4%D8%A9>

*http://dipnotkitap.net/OYKU_ve_NOVELLA/Pedro_Paramo.htm